SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 388/2020-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) prerokoval ústavnú sťažnosť [redacted], [redacted], [redacted], zastúpeného spoločnosťou JUDr. Peter Kubik, advokát, s. r. o., Poľná cesta 966/9, Dunajská Streda, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Peter Kubik, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obo 9/2016 zo 4. júla 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 ObdoV 5/2019 z 26. februára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [redacted] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť [redacted], [redacted], [redacted] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. Peter Kubik, advokát, s. r. o., Poľná cesta 966/9, Dunajská Streda, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Peter Kubik, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Obo 9/2016 zo 4. júla 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 ObdoV 5/2019 z 26. februára 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že bol podielnikom Reštitučného otvoreného podielového fondu (ďalej len „podielový fond“), ktorý vznikol premenou z Reštitučného investičného fondu, a. s. Na základe rozhodnutia Úradu pre finančný trh (ďalej len „úrad“) zo 17. decembra 2002 bol za jeho správcu ustanovený [redacted], [redacted] (ďalej len „správca“), a funkciu depozitára správcu vykonávala [redacted] pobočka zahraničnej banky v [redacted]“). Sťažovateľ bol pôvodne vlastníkom 1,89 % podielových listov daného fondu.

3. Dňa 18. februára 2003 predal správca z majetku podielového fondu 179 889 kusov akcií (ďalej len „akcie“) emitenta [redacted] (ďalej aj [redacted]), do majetku [redacted], Bratislava, a podielových fondov [redacted] Bratislava (spolu ďalej aj „nadobúdatelia“), za kúpnu cenu 1 700 Sk za akciu. Nadobúdatelia boli v uvedenej dobe ovládaní skupinou [redacted] ktorá bola súčasťou konzorcia založeného v roku 2001 spolu s investičnými skupinami [redacted] [redacted]). Uvedený predaj sa uskutočnil so súhlasom depozitára priamo bez toho, aby správca vyhlásil verejnú súťaž o najlepšiu ponuku na kúpu akcií či priamo oslovil majoritného akcionára spoločnosť [redacted] Táto spoločnosť pritom bola podľa sťažovateľa už vo februári 2003 pripravená zaplatiť sumu 3 221 Sk za akciu. Nadobúdatelia uvedených akcií 19. septembra 2003 po ich kúpe previedli úplatne akcie na spoločnosť [redacted] ktorá ich 22. septembra 2003 predala materskej spoločnosti [redacted] už zmienenej spoločnosti [redacted] za cenu 3 250 Sk za akciu s opčnou prémiou vo výške 100 Sk za akciu.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že úrad rozhodnutím č. GRUFT-113/2004/SANE z 24. februára 2004 zistil porušenie povinností správcu v súvislosti s uskutočnením predaja akcií, konkrétne porušenie § 35 ods. 1 a 3 a § 36 ods. 2 zákona č. 385/1999 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKI“), za čo správcovi aj uložil peňažnú pokutu v úhrnnej výške 2 000 000 Sk. V tomto rozhodnutí je konštatované, že správca nepostupoval pri predaji akcií s odbornou starostlivosťou, pretože nevykonal kroky, prostredníctvom ktorých by bolo možné predať akcie za čo najvýhodnejšiu cenu, ktorú bolo možné dosiahnuť, lebo ich promptne predal za jedinú záujemcami ponúknutú cenu, hoci nebol dôvod na okamžitý predaj akcií. Ďalším rozhodnutím č. GRUFT-126/2004/SANE z 23. novembra 2004 úrad za už opísaný prevod akcií uložil pokutu aj depozitárovi za zanedbanie povinností depozitára správcu z dôvodu, že nekonal samostatne s odbornou starostlivosťou výlučne v záujme podielnikov podielového fondu a že porušil § 20 ods. 1 a § 23 ods. 1 ZKI.

5. Sťažovateľ sa žalobou z 19. októbra 2004 na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) proti správcovi [redacted] (člen predstavenstva správcovskej spoločnosti) a depozitárovi domáhal zaplatenia sumy 5 269 849 Sk s príslušenstvom. Neskôr došlo k rozšíreniu žaloby na sumu 13 167 116 Sk s príslušenstvom. Žalovaná suma predstavuje pomernú časť celkovej škody spôsobenej podielovému fondu (zníženia jeho reálnej hodnoty) podľa rozhodnutia úradu (celková škoda podielového fondu bola podľa zistení úradu 278 827 950 Sk) pripadajúcu na podiel sťažovateľa na portfóliu podielového fondu (pôvodne 1,89 %, čomu zodpovedala suma 5 269 849 Sk, neskôr rozšírená postúpením pohľadávok od iných podielnikov podielového fondu na 13 167 116 Sk).

6. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 Cbm 61/04 z 20. novembra 2007 žalobu sťažovateľa zamietol v plnom rozsahu. Po podaní odvolania sťažovateľom najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 6 Obo 84/2008 z 19. februára 2009 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Proti odvolaciemu rozsudku najvyššieho súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 ObdoV 23/2013 z 26. februára 2015 odmietol.

7. Na základe ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd nálezom sp. zn. III. ÚS 627/2015 z 2. februára 2016 (ďalej len „nález“) vyslovil porušenie základných práv sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva na ochranu vlastníctva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 84/2008 z 19. februára 2009 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 23/2013 z 26. februára 2015, ktoré rozhodnutia boli zrušené. Ústavný súd vrátil vec na ďalšie konanie najvyššiemu súdu s tým, že pri novom rozhodnutí bude viazaný právnymi názormi ústavného súdu. Ústavný súd okrem iného vytkol najvyššiemu súdu, že opomenul existenciu právoplatných rozhodnutí úradu o spáchaní správnych deliktov zo strany správcu a depozitára, ktorými bol viazaný, a ponechal bez povšimnutia podstatné argumenty sťažovateľa.

8. Najvyšší súd v opakovanom odvolacom konaní napadnutým rozsudkom konanie proti správcovi zastavil (tento medzičasom zanikol výmazom z obchodného registra) a v ostatnom rozsahu potvrdil rozsudok krajského súdu sp. zn. 3 Cbm 61/04 z 20. novembra 2007 v znení opravného uznesenia sp. zn. 3 Cbm 61/04 z 25. februára 2008. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu dovolanie, ktoré dovolací súd uznesením sp. zn. 2 ObdoV 5/2019 z 26. februára 2020 odmietol.

9. Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd ako odvolací súd nerešpektoval viazanosť všeobecných súdov právnym názorom ústavného súdu, keď v napadnutom rozsudku len sčasti rešpektoval právny názor vyjadrený v náleze. V skutočnosti sa opätovne odchýlil od záverov právoplatných správnych rozhodnutí úradu, ktoré bol povinný si osvojiť. Konanie najvyššieho súdu je tak v rozpore so základným princípom právneho štátu, a to princípom právnej istoty, a zasahuje do práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu, do práva na spravodlivé súdne konanie a v konečnom dôsledku aj do vlastníctva sťažovateľa.

10. Sťažovateľ argumentuje, že tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie najvyšší súd potvrdil a argumentačne doplnil – namiesto toho, aby ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie – odňal sťažovateľovi možnosť preukázať svoju aktívnu vecnú legitimáciu a to, že ním uplatnené pohľadávky premlčané nie sú. Na preukázanie týchto skutočnosti má slúžiť dokazovanie tiahnuce naprieč celým konaním. Taká možnosť sťažovateľovi daná nebola. Aj preto podľa jeho názoru došlo k porušeniu zásady dvojinštančnosti a práva na spravodlivý proces zo strany porušovateľa.

11. Porušenie označených základných práv podľa ústavy, listiny ako i práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu vyplýva podľa sťažovateľa i z nesprávnych skutkových záverov, ku ktorým najvyšší súd dospel, ako i z nesprávneho právneho posúdenia veci. Sťažovateľ uvádza, že skutkové závery najvyššieho súdu sú v zjavnom rozpore s vykonaným dokazovaním, za nepochopiteľný označuje záver najvyššieho súdu, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti depozitára a vznikom uplatnenej škody. Ďalšia námietka sťažovateľa súvisí s nedostatkami pri aplikácii

ustanovení o zodpovednosti za škodu podľa Občianskeho zákonníka a s nesprávnym posúdením otázky, či má sťažovateľ ako vlastník podielov právo na náhradu škody proti členovi predstavenstva správcu.

12. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obo 9/2016 zo dňa 04. 07. 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 ObdoV/5/2019 zo dňa 26. 02. 2020 základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na spravodlivé súdne konanie zakotvené v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj právo na ochranu vlastníctva zaručené v čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli porušené.

Ústavný súd rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obo 9/2016 zo dňa 04. 07. 2017 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 ObdoV/5/2019 zo dňa 26. 02. 2020 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolaciemu na ďalšie konanie.“

13. Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd *„priznal sťažovateľovi náhradu trov konania voči porušovateľovi určenú podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. v sume 3.136,78 (2 úkony právnej služby á 1.296,37 € + režijný paušál 2x 10,62 € + DPH 20 %) s povinnosťou úhrady do troch dní od právoplatnosti nálezu“*.

II.
Relevantná právna úprava

14. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

17. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

18. Podľa čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

19. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

21. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

22. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

23. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie veci ústavným súdom

24. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva

alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

III.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

25. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmavať, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

26. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01,

III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť predovšetkým vtedy, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 216/06).

27. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

28. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

29. Sťažovateľ namieta, že k porušeniu jeho označených základných práv podľa ústavy a listiny a práva podľa dohovoru malo dôjsť najmä tým, že najvyšší súd ako odvolací súd nerešpektoval viazanosť všeobecných súdov právnym názorom ústavného súdu, keď len sčasti rešpektoval právny názor vyjadrený v náleze a opätovne sa odchýlil

od záverov právoplatných správnych rozhodnutí úradu. Sťažovateľ tiež namieta nesprávny procesný postup a uvádza, že skutkové závery najvyššieho súdu sú v zjavnom rozpore s vykonaným dokazovaním a že najvyšší súd vec nesprávne právne posúdil.

30. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že po zrušení rozsudku sp. zn. 6 Obo 84/2008 z 19. februára 2009 ústavným súdom a vrátení veci odvolaciemu súdu najvyšší súd nariadil vo veci odvolacie pojednávanie. Na pojednávaní zopakoval dokazovanie listinnými dôkazmi založenými v spise, v potrebnom rozsahu doplnil dokazovanie vyžiadaním listín a spisov, vypočul strany sporu.

31. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyšší súd uviedol, že žalovaný v 1. rade (správca) zanikol bez právneho nástupcu na základe dobrovoľného výmazu z obchodného registra 7. februára 2012 (vložka č. 887/B Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I). Výmazom z obchodného registra žalovaný v 1. rade stratil procesnú subjektivitu [§ 61 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)], keďže stratil spôsobilosť na práva a povinnosti, a keďže zanikol bez právneho nástupcu, nebolo možné pokračovať ďalej v odvolacom konaní ani s ním, ani so žiadnym jeho právnym nástupcom. Z tohto dôvodu najvyšší súd podľa § 378 ods. 1 CSP v spojení s § 161 ods. 1 a 2 a § 64 CSP odvolacie konanie proti žalovanému v 1. rade vo výroku I tohto rozsudku zastavil. V ďalšom konaní rozhodoval už len o žalobe žalobcu voči žalovaným v 2. a 3. rade.

32. V ďalšej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolací súd podrobne odôvodnil právny názor, ktorý ho viedol k záveru, že pohľadávku v rozsahu rozšírenej žaloby na sumu 13 167 116 Sk (v prepočte 437 068,18 eur), t. j. pohľadávku vo výške 7 897 267 Sk (v prepočte 262 141,24 eur), na základe zmlúv o postúpení pohľadávok od jednotlivých podielnikov (ktoré súdu neboli hodnoverne preukázané, ani príp. oznámeniami o postúpení zo strany postupníkov) žalobca uplatnil až 11. septembra 2007, teda po uplynutí objektívnej premlčacej lehoty (po 18. februári 2006). Argumentuje, že v čase, keď rozšírenie žaloby uplatnil na súde bez tvrdení o postúpení pohľadávok voči žalovaným v 2. a 3. rade od podielnikov (17. februára 2006), nebol vzhľadom na už uvedené skutočnosti nositeľom tohto práva,

nebol veriteľom, ale len pôvodní podielnici, ktorí však na súde toto právo neuplatnili. Premlčanie časti uplatneného nároku na zaplatenie sumy 7 897 267 Sk (v prepočte 262 141,24 eura) proti žalovaným v 2. a 3. rade je teda bez ďalšieho dôvodom pre zamietnutie žaloby v tejto časti. Odvolací súd konštatoval, že žalovaní v 2. a 3. rade uplatnili námietku premlčania v tejto časti úspešne. Premlčaný nárok nie je možné žalobcovi priznať (§ 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka), a preto rozsudok súdu prvej inštancie v zamietavom výroku týkajúcom sa tejto časti nároku odvolací súd potvrdil ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP). Vzhľadom na záver o premlčaní nároku v časti o zaplatenie sumy 7 897 267 Sk (v prepočte 262 141,24 eur) a nepreukázania aktívnej legitimácie žalobcu v tejto časti odvolací súd ďalej neskúmal existenciu predpokladov vzniku tohto nároku na náhradu škody, keďže by to bolo neúčelné.

33. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou namieta pochybenie odvolacieho súdu pri aplikácii ustanovení o zodpovednosti za škodu podľa Občianskeho zákonníka a nesprávne posúdenie otázky, či má sťažovateľ ako vlastník podielov právo na náhradu škody proti členovi predstavenstva správcu (žalovaný v 2. rade). V súvislosti s touto námietkou poukazuje ústavný súd na príslušnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorej najvyšší súd uviedol, že na nárok žalobcu uplatnený proti žalovanému v 2. rade aplikoval ako všeobecnú normu Občiansky zákonník a ZKI ako špeciálnu normu, keďže žalobca ako podielnik si uplatnil proti žalovanému v 2. rade ako členovi predstavenstva správcovskej spoločnosti nárok na náhradu škody vzniknutú podielnikovi porušením povinností žalovaného v 2. rade, vyplývajúcich zo ZKI. V posudzovanom prípade náhrada škody, uplatnená proti žalovanému v 2. rade, mala byť spôsobená porušením povinností vyplývajúcich zo ZKI a aj zodpovednostný vzťah je odvodzovaný z príslušného ustanovenia tohto zákona o kolektívnom investovaní. Ak dôjde k porušeniu povinností vyplývajúcich z iného právneho predpisu, použije sa tento predpis, prípadne platí všeobecná právna úprava § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka, preto nemožno použiť Obchodný zákonník.

34. Odvolací súd sa v napadnutom rozsudku vysporiadal i s tvrdením sťažovateľa o porušení povinnosti žalovaného v 2. rade ako člena predstavenstva, vyplývajúcej z § 194 ods. 5 Obchodného zákonníka, podľa ktorého vyplýva členovi predstavenstva akciovej spoločnosti povinnosť vykonávať svoju pôsobnosť s náležitou starostlivosťou, ktorá zahŕňa povinnosť vykonávať ju s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej akcionárov. Najvyšší súd zdôraznil, že pri porušení tejto povinnosti sú povinní členovia predstavenstva podľa § 194 ods. 6 Obchodného zákonníka spôsobenú škodu nahradiť spoločnosti (v danom prípade by to bol žalovaný v 1. rade). V zmysle § 194 ods. 9 Obchodného zákonníka nároky spoločnosti na náhradu škody proti členom predstavenstva môže uplatniť vo svojom mene a na vlastný účet veriteľ spoločnosti, ak nemôže uspokojiť svoju pohľadávku z majetku spoločnosti. V posudzovanom prípade však žalobca neuplatňuje nárok spoločnosti na náhradu škody proti členovi predstavenstva v zmysle § 194 ods. 9 Obchodného zákonníka, ale svoj vlastný nárok (prípadne postúpený nárok) na náhradu škody, ktorá mu mala vzniknúť porušením povinnosti žalovaného v 2. rade. Vzhľadom na to na nárok uplatnený žalobcom sa predmetné ustanovenie Obchodného zákonníka a Obchodný zákonník vôbec nevzťahuje.

35. V ďalšej časti napadnutého rozsudku najvyšší súd dospel k záveru, že z rozhodnutia Úradu pre finančný trh č. GRUFT-113/2004/SANE z 24. februára 2004 nevyplýva porušenie povinnosti žalovaného v 2. rade, a to ani podľa právnej úpravy z roku 1999 a ani právnej úpravy z roku 2003, u žalovaného v 2. rade nebolo zistené porušenie povinností ani v konaní o trestnom oznámení podanom na neho žalobcom, ako aj Úradom pre finančný trh, vedenom na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Bratislava I, Úradu justičnej a kriminálnej polície Bratislava I pod ČVS: ORP-74-183/JKP-2004, a nebolo zistené ani spôsobenie škody zo strany žalovaného v 2. rade podielnikom ROPF. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky trestné stíhanie z týchto dôvodov zastavila. S tvrdením žalobcu, že za porušenie povinnosti konštatovanej Úradom pre finančný trh na strane žalovaného v 1. rade zodpovedá žalovaný v 2. rade, nemožno podľa názoru najvyššieho súdu v danom prípade súhlasiť.

36. Odvolací súd poukázal tiež na to, že do majetku v podielovom fonde patrí aj nárok podielnikov na náhradu škody proti členovi predstavenstva (a samozrejme aj nárok podielnikov na náhradu škody proti správcovskej spoločnosti podľa § 13 ZKI). Podielový list potom predstavuje aj podiel každého podielnika na tomto nároku na náhradu škody proti členom predstavenstva. Podielnik má právo na náhradu škody proti členom predstavenstva len za podmienky, že má podielové listy. Ak mu boli podielové listy vyplatené, podielové listy zanikajú (§ 28 ods. 4 ZKI). Po vyplatení podielových listov už nemá (bývalý) podielnik žiaden podiel na majetku podielového fondu a ani na náhrade škody na majetku podielového fondu. Ak sa správcovská spoločnosť zruší s likvidáciou, podielnikom sa vyplatí ich podiel na majetku v podielovom fonde a všetky záväzky z hospodárenia s majetkom v podielovom fonde vyrovnáva depozitár (§ 19 ods. 3 ZKI) vrátane prípadných záväzkov, ktoré vznikli v dôsledku porušenia povinností správcovskej spoločnosti pri hospodárení s majetkom v podielovom fonde. To znamená, že žalobca nie je v čase vydania rozhodnutia súdu v tomto konaní vecne legitimovaný na uplatňovanie nároku na náhradu škody proti žalovanému v 2. rade podľa § 57 ZKI, keďže mu nesvedčí postavenie podielnika, a to v celom rozsahu uplatneného nároku.

37. S prihliadnutím na už uvedené právne závery, uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku, ústavný súd konštatuje, že odvolací súd citoval zákonné ustanovenia, ktoré adekvátne aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery; vysvetlil tiež dôvody, ktoré ho viedli k potvrdeniu záverov súdu prvej inštancie. Odvolací súd jasne a presvedčivo odôvodnil, prečo na uplatnený nárok sťažovateľa aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka v spojení so ZKI a prečo vylúčil použitie Obchodného zákonníka, podrobne analyzoval zodpovednostné vzťahy členov predstavenstva a spoločnosti (správcu) na jednej a vzťahy podielnikov na druhej strane. Odvolací súd svoje právne závery podporil zopakovaním, resp. vykonaním nového dokazovania v súlade zo závermi ústavného súdu uvedenými v jeho náleze. Ústavný súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v posudzovanej časti nepredstavuje ústavne relevantný exces z aplikačnej praxe všeobecných súdov, je presvedčivo odôvodnený a ústavne udržateľný, preto nemá dôvod do neho zasahovať.

38. Ďalšia námietka sťažovateľa súvisí s nedostatkami pri aplikácii ustanovení o zodpovednosti za škodu podľa Občianskeho zákonníka vo vzťahu k žalovanému v 3. rade, teda depozitárovi, a so záverom odvolacieho súdu, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti depozitára a vznikom uplatnenej škody.

39. Najvyšší súd v tejto súvislosti argumentoval, že žalobca so žalovaným v 3. rade nebol v žiadnom záväzkovom vzťahu. Žalovaný v 3. rade bol v záväzkovom vzťahu so žalovaným v 1. rade. Na náhradu škody, ktorá nevznikla z obchodnozáväzkového vzťahu (§ 373 Obchodného zákonníka) alebo ktorá nevznikla porušením povinností vyplývajúcich z Obchodného zákonníka (§ 757 Obchodného zákonníka), nie je možné aplikovať Obchodný zákonník. V danom prípade však náhrada škody proti žalovanému v 3. rade mala byť spôsobená porušením povinností vyplývajúcich zo ZKI a aj zodpovednostný vzťah je odvodzovaný z príslušného ustanovenia tohto zákona o kolektívnom investovaní, preto aplikovať Obchodný zákonník na daný vzťah nie je možné.

40. Odvolací súd s poukazom na príslušné zákonné ustanovenia dospel k záveru, že ZKI neupravoval priamu zodpovednosť depozitára voči podielnikom. Takúto zodpovednosť upravil až zákon č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 594/2003 Z. z.“) v § 87 ods. 2. Depozitár v zmysle ZKI zodpovedal za škodu spôsobenú porušením svojich povinností správcovskej spoločnosti. Správcovská spoločnosť bola povinná vymáhať náhradu škody od depozitára podľa § 31 ods. 2 písm. d) ZKI a niesla v tomto rozsahu za nesplnenie tejto povinnosti zodpovednosť voči podielnikom. Keďže žalobca si uplatňuje nárok proti žalovanému v 3. rade ako nárok na náhradu škody spôsobenú podielnikovi neplnením povinnosti depozitára vyplývajúcej zo ZKI zo vzťahu vzniknutého za účinnosti tohto zákona, možno konštatovať, že na uplatnenie tohto práva nie je voči depozitárovi aktívne legitimovaný (§ 24 ods. 1 ZKI).

41. Najvyšší súd i po doplnení, resp. vykonaní ďalšieho dokazovania zastával názor, že nebolo jednoznačne preukázané, že v dôsledku porušenia povinnosti žalovaného v 3. rade, ktoré bolo definované v rozhodnutí Úradu pre finančný trh č. GRUFT-126/2004/SANE z 23. novembra 2004, teda v príčinnej súvislosti s týmto porušením vznikla žalobcovi žalobou uplatnená škoda. *„Nebolo preukázané, že by pri dodržaní tejto povinnosti žalovaného 3/ boli predmetné akcie v rozhodnom čase predané za cenu vyššiu ako 1 700,-- Sk/akcia, resp. že by ich bola kúpila* [redacted] *za cenu 3 221,-- Sk/akcia. V konaní nebola preukázaná existencia relevantného záujemcu o predmetné akcie za sumu vyššiu ako 1 700,-- Sk/akcia. Bolo preukázané, že* [redacted] *nemala v tom čase o kúpu predmetných akcií od žalovaného 1/ záujem, odkúpenie tohto počtu akcií od žalovaného 1/ nebolo jeho stratégiou. V rozhodnom čase* [redacted] *nereflektovala na žiadne známe okolnosti o záujme predať akcie emitenta* [redacted]*, zo strany žalovaného 1/. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že ani pri nároku žalobcu na náhradu škody uplatneného voči žalovanému 3/, nebola preukázaná existencia všetkých predpokladov pre priznanie nároku na náhradu škody (§ 420 ods. 1 Obč. zák.). Nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti žalovaného 3/ a vznikom uplatnenej škody.“*

42. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo v posudzovanej právnej veci aplikoval Občiansky zákonník ako *lex generalis* a ZKI ako *lex specialis*, taktiež poukázal na predchádzajúcu i súčasnú úpravu ZKI (zákon č. 594/2003 Z. z.) v otázke posudzovania zodpovednosti za škodu žalovaného v 3. rade (depozitár). Najvyšší súd napokon na základe vykonaného dokazovania, majúc na zreteli právne závery ústavného súdu uvedené v náleze, dospel k presvedčeniu, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi deklarovaným porušením povinnosti depozitára a vznikom uplatnenej škody. Vzhľadom na už uvedené považuje ústavný súd i túto námietku sťažovateľa za nedôvodnú a napadnuté rozhodnutie v posudzovanej časti za riadne odôvodnené a ústavne udržateľné.

43. V súvislosti s námietkou viazanosti právnym názorom ústavného súdu poukazuje ústavný súd na relevantnú časť odôvodnenia nálezu sp. zn. III. ÚS 627/2015 z 2. februára 2016, v ktorej uvádza:

„Ako vyplýva z dikcie § 135 ods. 1 OSP, súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal (s výnimkou rozhodnutia v blokovom konaní). Len iné otázky, o ktorých patrí rozhodnúť inému orgánu, môže súd posúdiť sám; ak však bolo o takejto otázke vydané príslušným orgánom rozhodnutie, súd z neho vychádza (§ 135 ods. 2 OSP).

Rozhodnutia úradu č. GRUFT-113/2004/SANE z 24. februára 2004 a č. GRUFT-126/2004/SANE z 23. novembra 2004 sú rozhodnutiami príslušného orgánu (§ 59 a nasl. zákona o kolektívnom investovaní v znení účinnom v rozhodnom čase) o tom, že bol spáchaný iný správny delikt, a o tom, kto ho spáchal.

Všeobecné súdy s výnimkou súdov v správnom súdnictve v konaní o preskúmavanie zákonnosti rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 a nasl. OSP) sú povinné bez ďalšieho posudzovania a hodnotenia osvojiť si závery príslušného správneho orgánu o tom, že bol spáchaný priestupok alebo iný správny delikt, a nie sú oprávnené ani samy spochybňovať výrok o vine v rozhodnutí označených subjektov...

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje, že spisy vedené v trestnom konaní a konaní o inom správnom delikte, ako aj zmluva o výkone depozitára, ktoré sťažovateľ žiadal obstarať ako dôkazy v konaní, síce už spadajú pod režim § 120 ods. 1 OSP, t. j. súd má možnosť vyhodnotiť ich ako nepotrebné pre zistenie skutkového stavu, avšak toto svoje rozhodnutie je povinný riadne a presvedčivo odôvodniť, berúc do úvahy tvrdenia účastníkov a už predložené dôkazy... Spôsob, akým sa s neobstaraním a následným nevykonaním navrhnutých dôkazov – ktoré, ako je na prvý pohľad zrejmé, smerujú k zisteniu subjektu, resp. subjektov zodpovedných za škodu – vychádza z chybného vyhodnotenia predložených rozhodnutí úradu v rozpore s § 135 ods. 1 OSP, resp. z ich ignorovania všeobecnými súdmi v konaní, a preto nie je akceptovateľné.

Najvyšší súd sa podľa názoru ústavného súdu nevysporiadal jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné...“

44. Z prieskumu napadnutého rozsudku vykonaného ústavným súdom vyplýva, že najvyšší súd po zrušení odvolacieho rozsudku a vrátení veci ústavným súdom nariadil vo veci pojednávanie, zopakoval dokazovanie, resp. vykonal nové dokazovanie v súlade so záväznými závermi ústavného súdu, ku ktorým dospel v náleze. Ústavný súd zdôrazňuje, že v uvedenom náleze vyslovil právny názor, že ustanovenie § 135 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) malo byť v právnej veci sťažovateľa aplikované, ale žiadnym spôsobom neuložil konajúcemu súdu ako „správne“ uvedené zákonné ustanovenie interperetovať, len poukázal na to, že jeho absolútne opomenutie v napadnutom rozhodnutí predstavuje zásah do označených základných práv sťažovateľa. Podľa názoru ústavného súdu napadnutý rozsudok najvyššieho súdu s poukazom na jeho citované časti v plnej miere reflektuje závery ústavného súdu, pričom sa nemožno stotožniť s názorom sťažovateľa, že závery ústavného súdu vyjadrené v predmetnom náleze odvolací súd nerešpektoval.

45. V súvislosti s námietkou nesprávneho procesného potupu odvolacieho súdu, keď podľa názoru sťažovateľa došlo k porušeniu dvojinštančnosti konania, a následne i práva na súdnu ochranu, keď odvolací súd po zrušení odvolacieho rozsudku a vrátení veci ústavným súdom rozhodol sám, bez toho, aby zrušil prvoinštančný rozsudok a vrátil vec krajskému súdu na nové konanie a rozhodovanie, poukazuje na ustanovenia § 201 a nasl. vtedy platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku, upravujúce odvolacie konanie. V okolnostiach posudzovanej veci po zrušení rozsudku odvolacieho súdu nálezom ústavného súdu sa právna vec sťažovateľa vrátila do procesného štádia, kedy bolo potrebné rozhodnúť o podanom odvolaní sťažovateľa. Táto právomoc nepochybne patrila najvyššiemu súdu ako súdu odvolaciemu, ktorý v súlade s platnou právnou úpravou mohol rozhodnúť o zrušení prvoinštančného rozsudku a vrátení veci krajskému súdu, mohol odvolaním napadnuté rozhodnutie zmeniť, alebo (ako to realizoval v posudzovanej veci) ho potvrdiť. Ústavný súd už judikoval, že v prípade ak všeobecný súd realizuje postup, ktorý mu zákon vyslovene umožňuje, nemožno hovoriť o porušení základných práv a slobôd sťažovateľa len z dôvodu, že s uvedeným postupom nesúhlasí.

46. Stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (m. m. IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). O takýto prípad však v prejednávanej veci nejde.

47. Ústavný súd považuje argumentáciu odvolacieho súdu (v spojení s odôvodnením prvoinštančného rozsudku) za dostatočnú, jasnú a zrozumiteľnú, založenú na právnych záveroch, ktoré majú oporu v zákone, resp. nepopierajú podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení Civilného sporového poriadku, Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka a ZKI vo vzťahu k posudzovaniu vzniku nároku na náhradu škody.

48. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a označenými základnými právami podľa ústavy a listiny, ako aj právom podľa dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

49. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom,

vrátane dovolacích konaní, v ktorých sa (popri všeobecných procesných podmienkach) uplatňujú aj ďalšie, osobitné procesné podmienky dovolacieho konania.

50. V nadväznosti na uvedené východiská ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

51. Z týchto právnych názorov ústavný súd vychádzal aj pri predbežnom prerokovaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa. Ústavný súd uvádza, že napriek širšie koncipovanému dovolaniu sťažovateľa preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu len v rámci vymedzenom sťažnostnou argumentáciou sťažovateľa, súc viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania (§ 45 zákona o ústavnom súde).

52. Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie ústavnej sťažnosti v súvislosti s porušením označených základných práv podľa ústavy, listiny, ako aj práva podľa dohovoru je pomerne stručné, pričom sťažovateľ namieta nedostatočné odôvodnenie a nesprávne právne posúdenie veci dovolacím súdom v tej časti napadnutého uznesenia, v ktorej dovolací súd skúmal prípustnosť dovolania sťažovateľa podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP v súvislosti s argumentáciou sťažovateľa, že dovolací súd mal *„nesprávne, resp. v rozpore s ustálenou praxou reprezentovanou napríklad rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 MCdo/40/2012, právne posúdiť aktívnu legitimáciu žalobcu voči pôvodnému žalovanému 2/ a pôvodnému žalovanému 3/ výlučne podľa ZKI ako špeciálneho predpisu, bez toho, aby tento vzťah posúdil aj podľa všeobecného právneho predpisu. Tými sú Občiansky zákonník a Obchodný zákonník, ktoré sa v danom prípade subsidiárne uplatňujú a podľa ktorých pasívna legitimácia uvedených žalovaných má existovať.“*.

53. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa uplatnenou v ústavnej sťažnosti poukazuje ústavný súd na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia:

„V dovolateľom uvedenom rozhodnutí sa riešila otázka vzťahu a aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka vo vzťahu k Obchodnému zákonníku. Podstata sporu spočívala v určení režimu, ktorým sa spravuje premlčanie žalobcom uplatneného nároku na náhradu škody vyplývajúcej z neoprávneného zrušenia verejnej súťaže vyhlásenej v zmysle zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní (ako osobitný predpis), ktorý nie je podriadený všeobecnej úprave Obchodného zákonníka. V danej veci dovolací súd uzavrel, že na predmetný zodpovednostný záväzkový vzťah treba aplikovať všeobecnú právnu úpravu, ktorou pre danú vec je právna úprava obsiahnutá v ustanoveniach Občianskeho zákonníka. Uvedené rozhodnutie primáme nesúvisí s prejednávanou vecou, nakoľko rieši odlišnú otázku - prioritne sa zaoberá otázkou, či sa na zodpovednosť za škodu spôsobenú v rámci predkontraktačných rokovaní vedených podľa predpisov o verejnom obstarávaní uplatní režim Obchodného zákonníka alebo Občianskeho zákonníka.

Zároveň je potrebné uviesť, že odvolací súd sa zaoberal zodpovednosťou žalovaných aj v zmysle jednotlivých ustanovení všeobecných právnych predpisov, a to vo vzťahu k žalovanému 2/ v bode 78 (§ 194 ods. 5 ObZ), v bode 86 (§ 420 ods. 1 OZ) a vo vzťahu k žalovanému 3/ v bode 92 (§ 420 ods. 1 OZ). Nesprávne právne posúdenie namietané dovolateľom v tejto otázke tak nevychádza zo skutkového stavu veci. Zároveň nemožno konštatovať, že by sa odvolací súd odklonil od záverov vyslovených v rozhodnutí sp. zn. 3MCdo/40/2012 ani v prípade dovolateľom namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom o nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu voči pôvodnému žalovanému 3/. Žalobcom predostreté správne právne posúdenie malo spočívať v tom, že keď lex specialis (ZKI) založil osobitnú zodpovednosť pôvodného žalovaného 3/ ako depozitára voči pôvodnému žalovanému 1/, ako správcovskej spoločnosti, všeobecnú zodpovednosť pôvodného žalovaného 3/ voči podielnikom však nevylúčil, a preto v zmysle všeobecných ustanovení OZ depozitár zodpovedá aj podielnikom. Možnosť takejto extenzívnej aplikácie lex generalis na samostatnú úpravu zodpovednostných vzťahov v rámci kolektívneho investovania obsiahnutých v lex specialis (ZKI) pri kogentnom ustanovení upravujúcom, ktorý konkrétne subjekt zodpovedá za škodu spôsobenú porušením povinností podľa špeciálneho predpisu ktorému konkrétne vymedzenému subjektu,

z dovolateľom uvedeného rozhodnutia v žiadnom prípade nevyplýva. V prípade, ak z lex specialis vyplýva, že konkrétny subjekt zodpovedá za škodu spôsobenú porušením povinnosti podľa tohto špeciálneho predpisu len konkrétne vymedzenému subjektu, vylučuje to zodpovednosť tohto subjektu z porušenia rovnakej povinnosti voči inému subjektu.

Ostatná argumentácia dovolateľa uvedená v tejto časti dovolania vôbec nesúvisí s uvedeným rozhodnutím sp. zn. 3 MCdo/40/2012, od ktorého sa mal odvolací súd odkloniť a absentuje v nej aj nadväznosť na dovolateľom vymedzenú právnu otázku spočívajúcu v namietanom nesprávnom právnom posúdení aktívnej legitimácie žalobcu pri nezohľadnení právnej úpravy obsiahnutej v ustanoveniach Občianskeho zákonníka, a preto ju dovolací súd považuje za zmätočnú a v tejto časti dovolací dôvod za nevymedzený (napr. spochybňovanie vyriešenia otázky aktívnej vecnej legitimácie žalobcu a pasívnej vecnej legitimácie pôvodného žalovaného 3/ v prípade, ak v dôsledku zániku pôvodného žalovaného 1/, ako správcovskej spoločnosti, zaniklo postavenie žalobcu ako podielnika podielového fondu).

Dovolací súd vzhľadom k všetkému vyššie uvedenému konštatuje, že je neopodstatnená argumentácia žalobcu, podľa ktorej sa odvolací súd riešením otázky týkajúcej sa namietaného nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu odklonil od právnych záverov vyslovených v rozhodnutí sp. zn. 3 MCdo/40/2012.“

54. V nadväznosti na citovanú časť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku, uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie ním označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V opačnom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Civilný sporový poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľa k súdnej ochrane v konaní o dovolaní.

55. Z citovanej časti napadnutého uznesenia možno vyvodiť, že najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľa primeraným spôsobom odôvodnil, pričom tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúmavaní napadnutého uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), t. j. postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal a aj vysporiadal s dovolaním namietaným odklonom odvolacieho súdu od judikatúry najvyššieho súdu v otázke posudzovania aktívnej legitimácie žalobcu, pričom dospel k záveru, že (aj) v tejto časti je potrebné dovolanie sťažovateľa odmietnuť.

56. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.3 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

57. Sťažovateľ zároveň argumentoval, že napadnutým rozsudkom a napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo zasiahnuté do jeho základného práva vlastniť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny), ako aj do jeho práva na ochranu vlastníctva (čl. 1 dodatkového protokolu). Ústavný súd konštatuje, že ide o práva hmotného charakteru, a tiež, že nezistil relevantnú súvislosť medzi označenými právami hmotnej povahy a posudzovanými rozhodnutiami najvyššieho súdu. Taktiež zo skutočností, ktoré sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, nevyplýva žiadna možnosť porušenia týchto práv, reálnosť

ktorej by mohol ústavný súd posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 439/2018). Keďže ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, resp. práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, odmietol pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

58. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2020

Ľuboš Szigeti
predseda senátu